

Duin

is een kwartaaluitgave van de Stichting Duinbehoud. Deze stichting zet zich in voor bescherming en herstel van de oorspronkelijke natuur in de duinen en voor het belang van de natuurgerichte recreant.

jaargang 34, nr. 3, september 2011

ISSN - 0168-7948

Redactie

Bas Arens, Peter van den Berg, Annelies Boutellier, Martin de Jonge, Arjen Kok, Frans Micklinghoff, Julius Röntgen, Wim Rammelzwaal.

Beeldredacteur

Joost Bouwmeester

Hoofdredacteur

Arnoud van der Meulen

Eindredacteur

Frans Buissink

Pre-press en druk

Veldhuis Raalte

Redactieadres

DUIN, Postbus 664
2300 AR Leiden
Tel: 071-5143719
stichting@duinbehoud.nl
www.duinbehoud.nl

Donateurschap

Beschermheer/vrouw vanaf € 100,-
Instellingen € 40,-
Particulieren € 21,-
Studenten / 65+ € 17,-
Losse abonnementen € 60,-

Betalingen

giro 40 162 98 ten name van
Stichting Duinbehoud te Leiden

© Stichting Duinbehoud

Nieuwe **donateurs** van de
Stichting Duinbehoud kunnen
zich aanmelden op het redactieadres.

Sponsors

dunea
DUIN & WATER

PWN. Puur water en natuur.

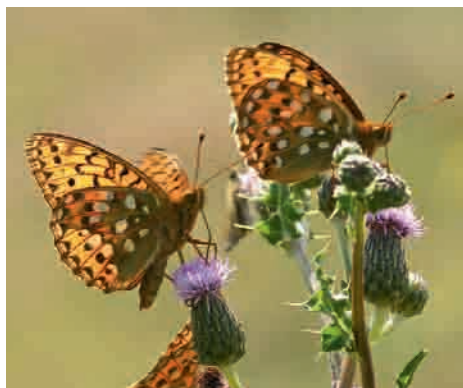
DUIN wordt gesponsord door PWN en Dunea. Samen willen we laten zien dat de duinen het beschermen waard zijn. Stichting Duinbehoud zal zich echter niet laten beperken in het ondernemen van acties die zij noodzakelijk acht.

Puffin dtp & fotografie

www.wix.com/renevanrossum/puffin

Inhoud

6 Grote parelmoervlinder

Verdwijnt de grote parelmoervlinder? Of valt er nog wat te redden? Met een restpopulatie van slechts 500 exemplaren is de kans groot dat ze binnen afzienbare tijd in Nederland zal zijn uitgestorven. Toch is er hoop: gericht duinbeheer kan ervoor zorgen dat deze prachtige vlinder het dieptepunt achter zich laat en als levend symbool van gezonde duinen rondfladdert in geschikte gebieden langs de Hollandse kust.

10 Zeedorpenduin geasfalteerd?

Het idee alleen al zou een misdaad moeten heten: wie verzint het om een randweg aan te willen leggen in een van de rijkste duinlandschappen van Europa? Op botanisch gebied vindt het noordelijk deel van Berkeheide, grenzend aan Katwijk, nergens zijn gelijke. Onversneden zeedorpenlandschap om trots op te zijn. En dan wil de gemeente Katwijk dat alles vernietigen, zonder van enig alternatief te willen weten.

18 Vakantiepark Vlugtenburg

Een camping die gelegen is in de duinen kan veel schade aanrichten. Toch zijn er nogal wat recreatieparken die juist vanwege de nabijheid van strand en duinen floreren. Gelukkig is bij een deel van deze bedrijven het besef aanwezig dat vitale duinen vol natuur juist het beste is wat ze te bieden hebben. Vakantiepark Vlugtenburg is er een van. Er wordt veel inspanning geleverd om recreatie en natuur harmonieus te laten samengaan.

20 Zandmotor

Twintig miljoen kuub zand voor de kust van het Westland, zo iets heet een Zandmotor. Dit kunstmatige schiereiland heeft een lange voorgeschiedenis, waarbij de functie en vorm zich wijzigden tot de strandhaak die uiteindelijk daadwerkelijk is aangelegd. Hoewel de locatie niet optimaal is voor de natuur, kijkt Duinbehoud met spanning toe. Krijgen water en wind voldoende ruimte om hier jonge duintjes te vormen?

En verder...

2 Column / 4 Dwars door de duinen / 8 Pettemerduinen / 12 Duinen in beeld / 14 Ansicht / 15 Recensies / 16 Vuurboetsduin / 22 Stuifduin / 24 Duinleven. **Bij de voorkant:** Vlieland kreeg in 1909 het gietijzeren bovenstuk van een lage vuurtoren uit IJmuiden. Het werd op het Vuurboetsduin geplaatst, op de oude fundering van de vorige toren. Foto: René van Rossum.

De zwarte engbloem

Nee, hier volgt geen verhaal van Marten Toonder. Hij schreef wel over de zwarte bloem van Barzabel, zoals opletende lezertjes van Bommelverhaal De spliterwt zullen weten. Toonder zal wel nooit gehoord hebben van de zwarte engbloem. Die bestaat wel degelijk, en komt volgens Heukels' flora uit 1983 voor 'sinds vele jaren in de duinen van Meijndel, en sinds kort bij Noordwijk.' Ooit zal hij meegekomen zijn met het fazantenvoer.

Zijn achternaam dankt de zwarte engbloem aan de benauwdheid die na consumptie optreedt, zijn voor- naam aan zijn dieppaarse bloemen. Die zijn hooguit een halve centimeter, en vallen minder in het oog dan vergeet-me-nietjes. De flinke groeiplaats langs het fietspad door Meijndel zal daardoor menig passant ontgaan zijn, want nu is door maaien enzovoort de plant bijna niet te zien. Met zijn donkergroen, glanzend blad lijkt de plant op een niet-bloeiende ligusterstruik. Hij kan zich ook manshoog in een boom winden, steeds linksom, en bloeit maandenlang. Het zaad is pluizig en dus geschikt voor windverspreiding. Echter, uitlopers deden de groeiplaatsen uitdijen. De engbloem is bovendien een exoot (Zuid-Europa), zodat duinbeheer- der Dunea van Meijndel tot bestrijding overging: maaien, herhaald maaien. Hij lijkt tegen deze mishan- deling bestand. Deze zomer heeft men als proef een deel bedekt met een bruin doek, zodat lichtgebrek elke groei onmogelijk maakt. Intussen grijpt Staatsbosbeheer in Noordwijk niet in. Wat er precies gebeurt bij niets doen, is immers ook niet duidelijk.

In Nederland komt ook de witte engbloem voor, echter zeldzaam en buiten de duinen. Beide behoren tot de zijdeplantfamilie. Zo ook de zijdeplant zelf, een tuin- plant. Ook deze leeft in de duinen bij Noordwijk, en verspreidt zich er vegetatief, zoals zijn familielid. Enkele tientallen jaren geleden zag ik hem voor het eerst bij de trampolines aan de Langevelderslag, en op een plek een kleine kilometer zuidelijker. De eerste plek was na een jaar verdwenen, de tweede domineert inmiddels een hele helling met opvallende bloemen. Vele insecten komen hierop af.

Het veranderende klimaat lijkt de omstandigheden voor engbloem en zijdeplant te begunstigen. Misschien komt daarmee een andere exoot, de monarchvlinder, hier- heen. Zijn rupsen vreten bij voorkeur deze giftige planten. Deze sterke trekvlinder trok in een ver verleden uit Amerika naar Zuid-Europa en is hier ook wel eens gesignaleerd. Sommigen zullen ervan dromen: oranjepijpje én koninginpage én monarchvlinder op ons landkaartje.